

Łambinowice – Centralne Muzeum Jeńców Wojennych oraz obozy pracy w Łambinowicach

Historia

Historia Łambinowic [do 1945 r. – Lamsdorf] jako miejsca odosobnienia sięga lat 70. XIX w. W czasie wojny prusko-francuskiej [1870-1871] założony parę lat wcześniej poligon wojskowy władze pruskie zamieniły na obóz jeniecki dla około 3 tys. Francuzów. Pozostał po nim cmentarz z 53 grobami jeńców.

Podczas II wojny światowej władze niemieckie urządziły na terenie wojskowego poligonu jeden z największych zespołów obozów jenieckich Wehrmachtu – Stalag VIII B, Stalag 318/VIII F i Stalag 344. Szacuje się, że przez obozy te przeszło ok. 300 tys. jeńców różnej narodowości, w tym blisko 200 tys. jeńców radzieckich. Około **40 tys. jeńców**, którzy zmarli w obozie, zostało pochowanych w masowych grobach, gdzie obecnie znajduje się monumentalny pomnik ofiar terroru hitlerowskiego odsłonięty w 1964 r.

Po wojnie lokalne władze bezpieczeństwa publicznego założyły w części byłego obozu jenieckiego Obóz Pracy w Łambinowicach [lipiec 1945 – październik 1946 r.]. Do obozu trafiała ludność cywilna z pobliskich wiosek i miejscowości – Niemcy i Ślązacy. Po skierowaniu „na czas nieokreślony” do obozu i poddaniu pracy przymusowej mieli być wysiedleni z Polski. Do obozu trafiali też podejrzani o przynależność do SS, SA, NSDAP, hitlerowskich organizacji młodzieżowych i kobiecych, strażnicy hitlerowskich obozów jenieckich i podejrzani o dokonanie zbrodni na ludności polskiej. Przez powojenny obóz przeszło ok. 5 tys. osób, z czego zmarło – ok. **1,5 tys.**

Bogusław Kopka

Pamięć

Muzeum powstało w 1964 r. w celu dokumentowania i badania dziejów obozów jenieckich w Lamsdorf [obecnie Łambinowice] oraz losów jeńców wojennych osadzonych w tych obozach w latach 1939-1945. Po przełomie lat 1989-1990 obszar badawczy placówki poszerzono. Obecnie zajmuje się ona losami polskich żołnierzy w niemieckich i radzieckich obozach oraz internowanych w państwach neutralnych. W 1992 r. muzeum wpisano do rejestru narodowych instytucji kultury. Obok działalności typowo muzealno-wystawienniczej muzeum aktywnie uczestniczy w życiu naukowo-kulturalnym Śląska Opolskiego, organizując konferencje, wydając książki i pakiety edukacyjne dla młodzieży oraz własne czasopismo [„Łambinowicki Rocznik Muzealny”].

W opolskiej siedzibie muzeum, przy ul. Minorytów 2, eksponowane są wystawy czasowe oraz organizowane konferencje

naukowe. Z kolei w Łambinowicach, przy ul. Muzealnej 4, można zwiedzać stałe wystawy [www.cmjw.pl].

Staraniem muzeum i jego dyrektora dr. hab. Edmunda Nowaka, autora przetłumaczonej na język niemiecki książki "Cień Łambinowic. Próba rekonstrukcji dziejów Obozu Pracy w Łambinowicach 1945-1946", 16 września 2002 r. otwarto oficjalnie cmentarz Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach z lat 1945-1946.

Ponadto na terenie byłego obozu pracy stoi poświęcony ofiarom stalinowskiego terroru granitowy pomnik w kształcie śląskiego krzyża pokutnego z wrytym dwujęzycznym napisem [w języku polskim i niemieckim]: „Niemcom i Polakom – ofiarom obozu Łambinowice w latach 1945-1946”.

Bogusław Kopka

Informacje praktyczne

Łambinowice – Centralne Muzeum Jeńców Wojennych oraz obozy pracy w Łambinowicach
Muzeum w Opolu - ul. Minorytów 3, 45-017 Opole tel./faks: +48 77 434 34 75 Wycieczki zgłaszać pod nr. tel. +48 77 434 34 75. Możliwość obejrzenia filmu i odpłatnego skorzystania z przewodnika. Plan miasta na stronie www.opole.pl. Dojazd koleją: rozkłady na www.pkp.pl.
ul. Muzealna 4, 48-316 Łambinowice
tel./fax +48 77 453 78 72, 77 453 92 16
<http://www.cmjw.pl>
E-Mail: lambinowice@cmjw.pl
Czynne: od 1 października do 30 kwietnia: wtorek-piątek: 9.00-16.00; soboty, niedziele i święta państwowe: 10.00-17.00; od 1 maja do 30 września: wtorek-piątek: 9.00-18.00; soboty, niedziele i święta państwowe: 10.00-18.00.
Wstęp: wolny.